

РЕШЕНИЕ

№ 505

гр. Стара Загора, 05.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, III-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на девети май през две хиляди двадесет и трета година
в следния състав:

Председател: Емилия Енчева

при участието на секретаря Ивелина Б. Костова
като разгледа докладваното от Емилия Енчева Гражданско дело №
20225530103985 по описа за 2022 година

Предявен е установителен иск по реда на чл. 415 от ГПК във вр. с чл. 422 от ГПК.

Ищецът „Банка ДСК“ АД, гр. София твърдят в исковата си молба, че с Договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г. „Банка ДСК“ АД е предоставила на С. К. К. кредит за текущо потребление в размер на 4635 /четири хиляди шестстотин тридесет и пет/лева с цел погасяване на съществуващо задължение на кредитополучателя към „Банка ДСК“ АД по кредитна сметка 13/23731015. Цялата сума на кредита в размер на 4635 лв. била усвоена еднократно на 23.07.2017 г. чрез операция кредит по сметка 13/23731015, видно от приложеното извлечение от кредитна сметка 11/24161112. Срокът за издължаване на кредита бил 60 месеца, считано от датата на неговото усвояване-23.01.2017. Кредитът се погасявал чрез разплащателна сметка с титуляр кредитополучателя с IBAN BG76STSA93000020547105, с месечни анюитетни вноски, включващи главница и договорна лихва съгласно предоставяния от банката и подписан от кредитополучателя погасителен план, неразделна част от Договора за кредит. Падежната дата за издължаване на месечните вноски била 20-то число на месеца, като първата падежна дата е настъпила на 20.02.2017 г. За предоставения кредит кредитополучателят се бил задължил да заплаща договорна лихва, формирано от променлив лихвен процент, който към датата на сключване на договора бил в размер на 13,45% годишно или 0,04% на ден. Лихвеният процент бил формиран от два компонента: 1/ стойността на индекса 6-месечен SOFIBOR, който към 23.01.2017г е 0,326%. Съгласно раздел III от ОУ при отрицателна стойност на индекса за изчисляване на лихвения процент по кредита стойността му се приема за нула; 2/фиксирана стандартна надбавка в размер на 13,124%. Съгласно чл.7.2.1 от ОУ променливият лихвен процент се променя два пъти в годината на 15 януари и на 15 юли, като промяната се извършва съобразно котировката на 6-месечен SOFIBOR, която се обявява две работни дни преди 15 януари и преди 15 юли на интернет страницата на БНБ.

Сочат, че за целия срок на ползване на кредита до предсрочната изискуемост главницата е олихвявана със стандартен лихвен процент, без да са ползвани преференции по програми за лихвени отстъпки-ДСК „Партньори“ и ДСК „Практика“.

Лихвеният процент бил променен на основание чл.7.2.1 от ОУ-промяната на котировката на индекса 6-месечен SOFIBOR, както следва: -на **15.07.2017 г.** от **13,45%** на **13,392%** поради намаляване на стойността на индекса от **0,326%** на **0,268%** -на 15.01.2018г от 13,392% на 13,287% поради намаляване на стойността на индекса от 0,268% на 0,163%.

От 01.07.2018 г. БНБ преустановили изпълнението на дейността по изчисляване и публикуване на индекса SOFIBOR и влезе в сила разпоредбата на чл.7.2.4 от ОУ-, „В случай, че за избрания лихвен индекс няма котировки за повече от 1 месец, или индексът е престанал да съществува, лихвеният процент по заварени договори, базиран на EURIBOR или SOFIBOR и надбавка, ще се формира от друг подобен публично достъпен индекс и надбавка, като общият лихвен процент не се променя към момента на замяната."

БДСК била изпълнила задължението си да уведоми всички свои клиенти-кредитополучателя и е поставила на интернет страницата си и на място в поделенията си уведомление за замяна на СОФИБОР с нов индекс-, „Среден лихвен процент по салда по срочни депозити в лева на домакинства, със срок над 1 ден до 2 години", който се публикува на страницата на БНБ, в таблица „Лихвени проценти и обеми по салда по овърнайт - депозити, срочни депозити и депозити, договорени след предизвестие на сектори Нефинансови предприятия и Домакинства", в секция „Лихвена статистика". За съществуващите кредити в лева на физически лица новият референтен лихвен процент е равен на стойността на индикатора „Среден лихвен процент по салда по срочни депозити в лева на домакинства, със срок над 1 ден до 2 години" и изравнителен дисконт, като крайният лихвен процент остава непроменен към датата на извършване на замяната.

Следващите промени на лихвения процент по кредита били: -на 15.01.2019г от 13,287% на 13,247% поради намаляване на стойността на новия индекс с 0,04%; -на 15.07.2019г от 13,247% на 13,237% поради намаляване на стойността на новия индекс с **0,01%.**; -на 15.01.2020г от 13,237% на 13,217% поради намаляване на стойността на новия индекс с 0,02%; на 15.07.2020г от 13,217% на 13,197% поради намаляване на стойността на новия индекс с 0,02%; на 15.01.2021г от 13,197% на 13,177% поради намаляване на стойността на новия индекс с **0,02%.**

Сочат, че за периода от 23.01.2017 г. до 15.04.2021 г., когато кредитът бил осчетоводен като предсрочно изискуем, приложимият лихвен процент бил променен в посока намаляване с общо с 0,273% на основания намаляване на стойността на приложимия референтен лихвен процент-до 01.07.2018г 6-месечен SOFIBOR, а след това - Среден лихвен процент по салда по срочни депозити в лева на домакинства, със срок над 1 ден до 2 години.

Заявяват, че кредитополучателят С. К. К. е допуснал забава в погасяването на месечните погасителни вноски съгласно п.ІV от ОУ Погасяване, като не бил осигурил по разплащателната си сметка, която обслужва кредита съгласно чл.5 от Договора дължимите суми, необходими за погасяване на падежиралите месечни вноски и натрупаните лихви за забава. На основание даденото от кредитополучателя съгласие за директен дебит -чл.11 от Договора, банката е събираща служебно от разплащателна сметка BG76STSA93000020547105 всички дължими суми по кредита. На 20.08.2018 г. кредитополучателят не бил погасил цялата месечната падежна вноска, като неплатената сума била 40,66 лв. Преди 20.08.2018 г. кредитополучател е допуснал забави в погасяване на месечните вноски, като първата забава е за заплащане на месечната вноска от 20.04.2017г. За допуснатите забави кредитополучателят е заплащал дължимото обезщетение за забава съгласно чл.18.1 от ОУ. След 20.08.2018г кредитополучателят е преустановил плащанията си по кредита.

Сочат, че на основание чл.18.2 ОУ банката е изпратила до кредитополучателя уведомление с изх.№0040-20-05273/27.10.2020г, с което е уведомила кредитополучателя С. К. К., че обявява остатъка от дължимата главницата по кредита за предсрочно изискуем и ще пристъпи към събиране на вземането по съдебен ред. Видно от приложеното известие за

доставяне CL0001044892, уведомлението е получено от лице на адреса на 30.10.2020г „майка" на кредитополучателя Венета К.а.

Твърдят, че видно от Договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г. и приложенията към него, била налице валидна облигационна връзка между „Банка ДСК“ АД като кредитор и С. К. К. като длъжник-кредитополучател по сключения договор за банков кредит. Договорът бил сключен в писмена форма, подписан бил от страните, съдържал всички елементи-дата на сключване, вид на кредита, пълна индивидуализация на кредитора и кредитополучателя, размер на отпусната сума /чиста стойност на кредита/, цел на предоставянето/за погасяване на дълг, отчитан по сметка 13/23731015/, годишен процент на разходите, условията, при които ГПР се променя/препраща към ОУ/, срок на издължаването, начин на усвояване и погасяване, размер на договорната лихва, методика за изчисляване на лихвения процент. Кредитополучателят С. К. К. подписал и Общите условия на „Банка ДСК" АД за предоставяне на кредити за текущо потребление, с което е заявил, че ги приема. ОУ които допълват сключения договор за кредит в частите за усвояване, олихвяването, промяната на ГПР, погасяване, задълженията на страните, обезпеченията, отговорности и санкции. Банката е предоставила на кредитополучателя и погасителен план и извлечение от Тарифата за лихвите, таксите и комисионните, които са неразделна част от Договора за кредит. Към датата на сключване на договора за кредит ГПР е в размер на 14,30%, като условията и предпоставките за промяната му са посочени в ОУ-чл.9.1 и на стр.3 и 4 от Погасителния план и ГПР. Всички условия за усвояване, олихвяване, погасяване, отговорности и санкции, насрещните задължения на страните са разписани в подписаните и приети от кредитополучателя Общи условия за предоставяне на кредити за текущо потребление, неразделна част от Договора за кредит.

Заявяват, че видно от представено извлечение от счетоводна сметка №11/24161112 от 16.04.2021 г. кредитополучателят С. К. К. е допуснал забава в погасяване на месечните вноски съгласно договорените условия с „Банка ДСК" АД-чл.13, т.1 и т.2 от ОУ. В т.8 от извлечението са изброени всички падежирани вноски, които не са издължени частично и изцяло до обявяване на кредита за предсрочно изискуем и отнасянето му в изискуемост от банката на 15.04.2021г, както и дните забава-общо 969 дни. Банката е упражнила правото си по чл.18.2 от ОУ да обяви остатъка от главницата за предсрочна изискуема, тъй като са изпълнени всички договорени предпоставки-кредитополучателят е допуснал забава повече от 90 дни: „При допусната забава в плащанията на главница и/или лихва над 90 дни, целият непогасен остатък от главницата става предсрочно изискуем ...". За допуснатите забави до предсрочната изискуемост кредитополучателят дължи на банката обезщетение за забава, начислено върху падежиралата неиздължена главница в размер на 10%. Обезщетението за забава е дължимо само при забава над 7 дни съгласно чл.18.1 ОУ. За периода на действие на чл.6 ЗМДВИП 12.03.2020г- 14.05.2020г в редакцията до изм. с ДВ бр.44/13.05.2020г „Банка ДСК" АД не е начислявала обезщетение за забава. Претенцията за сумата от 270,15лв обезщетение за забава за периода 20.07.2018г-14.04.2021г не включва обезщетение за забава за периода на извънредното положение от 12.03.2020г до 14.05.2020г. След настъпване на предсрочната изискуемост банката е начислила законна лихва в размер на 10% върху неиздължената главница. Съгласно Приложение №3, т.5 кредитополучателят дължи на банката разходи при изискуем кредит в размер на 120лв ,осчетоводени към дълга на 15.04.2021 г.

Твърдят, че видно от приложеното извлечение от счетоводна сметка №11/24161112 от 16.04.2021 г. по кредита не били погасени 32 бр. погасителни вноски за периода от 20.08.2018г- 15.04.2021г.

Съгласно т.1 от Тълкувателно решение №8/2017г по т.д.№8 /2017г, ОСГТК НА ВКС : "Допустимо е предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост да бъде уважен само за

вноските с настъпил падеж, ако предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ. Предявеният по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск за установяване дължимост на вземане по договор за банков кредит поради предсрочна изискуемост може да бъде уважен за вноските с настъпил падеж към датата на формиране на силата на пресъдено нещо, въпреки, че предсрочната изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ по чл. 417 ГПК."

След 15.04.2021г до подаване на настоящата искова молба също липсвали погашения по кредита.

Предсрочната изискуемост на остатъка от главницата по кредита била настъпила на 30.10.2020 г.-датата на получаване на уведомлението от лице на адреса на кредитополучателя. Заявлението до РС гр. Свиленград за издаване на Заповед и изп.лист по реда на чл.418 ГПК е подадено след настъпилата изискуемост. „Банка ДСК" АД е представила надлежно писмено доказателство за получаване на изпратеното по пощата уведомление с изх.№0040-20-05273/27.10.2020г за предсрочна изискуемост. В приложеното известие за доставяне на Булпост CL0001044892 са изписани: данни за подателя на пратката, трите имена на получателя на пратката, адрес на доставка, дата на получаване, имена, подпис и роднинска връзка на получателя, пощенски клейма. В известието за доставяне е записано и съдържанието на пратката „у-ние за пред. изискуемост 0040-20-05273"-това е изходящият номер на изпратеното писмо за предсрочна изискуемост. С получаването на посоченото уведомление настъпват последиците на предсрочната изискуемост.

Молят съда да признае за установено по отношение на ответника, че „Банка ДСК" АД има вземания срещу С. К. К. на основание Договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г., както следва: сумата от **3507,75** лв. /три хиляди петстотин и седем лева и седемдесет и пет ст./ главница, сумата от **1234,36** лв. /хиляда двеста тридесет и четири лева и тридесет и шест ст./ договорна лихва от 20.07.2018 г. до 14.04.2021 г.; сумата от **270,15** лв. /двеста и седемдесет лева и петнадесет ст./- обезщетение за забава от 20.07.2018 г. до 14.04.2021 г., сумата от **0,98** лв. /деветдесет и осем ст./-лихва за периода от 15.04.2021 г. до 15.04.2021 г., 120 лв. /сто и двадесет лева/ разходи по изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата от 3507,75 лв., считано от 16.04.2021 г. до окончателното изплащане на вземането.

В едномесечния срок по делото е постъпил отговор от ответника С. К. К., в който заявява, че установителните искове са допустими, но неоснователни.

Сочи, че правоотношението е недействително на основание чл.22, вр. чл.10, ал.1 ЗПК, тъй като размерът на текстовата част на шрифта на договора, общите условия към него и Приложение № 2 бил по-малък от 12.

Правоотношението било недействително на основание чл.22, вр. чл.11, ал.1, т.9 ЗПК. Съгласно т.8 от договора, възнаградителната лихва е променлива и се формира от аритметичния сбор на пазарния индекс SOFIBOR плюс надбавка. С решение на управителния съвет на Българска народна банка от 16.03.2017г., било преустановено използването на пазарния индекс SOFIBOR, считано от 01.07.2018г., което твърди и ищцовата банка и за което обстоятелство нямало спор. Отмяната довела и до промени в законодателството. Съгласно чл.58, ал.5 и 6 от Закона За кредитните институции, когато се преустанови използване на пазарен индекс (т.нар. „бенчмарк), съответната кредитна институция (в случая банка) изготвя план на действие, като уведомява потребителя за настъпилите промени. Съгласно §2 от ПЗР ЗИД на ЗКИ (обн.ДВ.бр.51/2018г.), разпоредбите на чл.58, ал.5 и 6 се прилагат и за договорите за кредит, сключени до 1 юли 2018 г., по които за референтен лихвен процент се ползва пазарен индекс като LIBOR, EURIBOR или SOFIBOR, освен ако не е договорено друго.

Твърди, че последицата от тези разпоредби е, че методиката за изчисление на

уговорената лихва вече не се прилага. От тук, за да бъде изпълнено изискването на чл.11, ал.1, т.9 ЗПК и договорът да бъде действителен, ищцовата банка следва да изготви посочения по-горе план за действие от една страна и от друга, да уведоми, както кредитополучателя, така и поръчителя за новия начин на изчисление на възнаградителната лихва. Банката твърди, че уведомила ответника за настъпилата промяна въз основа на разпоредбата на чл.7.2.4 от общите условия - чрез поставяне на интернет страницата си и на място в поделенията си уведомления за замяна на SOFIBOR с нов индекс. Коментиранията разпоредба е нищожна. Съгласно чл.33а, ал.6, вр. чл.14, ал.2 ЗПК, при промени в лихвения процент кредитната институция уведомява потребителя на последния негов адрес. Т.е. уведомяването е индивидуално и писмено. В случая, ответникът не бил уведомен за промяната в лихвения процент по договора, от тук липсва постигнато съгласие относно размера на един от съществения елементи на договора за потребителски кредит. Ето защо следва да се приеме, че липсва информацията по чл.11, ал.1, т.9 ЗПК и договорът бил недействителен на основание чл.22 ЗПК. Заявява, че тъй като договорът е недействителен, всички искове подлежат на отхвърляне, тъй като са заявени на договорно основание.

Съдът, след като прецени събраните по делото писмени доказателства, взе предвид становищата и доводите на страните и на основание чл. 235 от ГПК, приема за установена следната правна и фактическа обстановка:

За сумите по предявения установителен положителен иск е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 от ГПК. Същата е връчена на длъжника чрез ЧСИ Гергана Илчева, рег.№ 765 с район на действие ОС Стара Загора, като след постъпило от длъжника възражение по чл. 414 ГПК, съдът е указал на заявителя да предяви установителен иск за вземането си, при което, в предоставения едномесечен срок, са предявени настоящите установителни искове. Последното обстоятелство прави исковете процесуално допустими, респ. съдът дължи произнасяне по тях.

Претендира се установяване на дължими суми по договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г.

Видно от приложеното към настоящото дело ч.гр.д. № 2471/2021 г. по описа на РС-Стара Загора е налице издадена заповед за изпълнение № 465 от 2.06.2021 г. по чл. 417 от ГПК, с която *Стоян К. К.* е осъден да заплати на ищеца по настоящото дело, сумата от **3507.75** лв.- представляваща главница по договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г., 1234.36 лв. договорна лихва за периода 20.07.2018 г. до 14.04.2021 г., 270.15 лв. обезщетение за забава за периода 20.07.2018 г.-14.04.2021, 0.98 лв. лихва за периода 15.04.2021 г.-15.04.2021 и 120 лв. разходи при изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаване на заявлението в съда 16.04.2021 г. до окончателно изплащане на вземането, както и разноски.

От представения договор за кредит за текущо потребление от 23.01.2017 г., подписан от страните, се установяват възникналите облигационни правоотношения помежду им. По силата на посочения договор „Банка ДСК“ АД е предоставила паричен заем на С. К. в размер на 4635 лева, като ответникът К. се е задължил да върне заема на разсрочено плащане за срок от 60 месеца, считано от датата на усвояване, заедно с възнаградителна лихва. Налага се извода, че договорът за паричен заем следва да се квалифицира, като договор за потребителски кредит по смисъла на чл.9, ал.1 от Закона за потребителския кредит (ЗПК), а ответникът К. има качеството на „потребител“, доколкото е действал извън своя професионална и/или търговска дейност при сключването му (чл.9, ал.3 ЗПК).

Ответникът оспорва действителността на сключения договор на основание чл. 22, вр. чл. 10, ал. 1 от ЗПК, тъй като размерът на текстовата част на шрифта е по-малък от 12. Процесният договор за кредит представлява търговска сделка на основание чл. 286 от ТЗ, по отношение на която са приложими специалните правила на ТЗ, като кредитополучателят има и допълнителна закрила - ако притежава качеството на потребител, се прилагат и специалните закрилни норми на ЗКП и ЗЗП.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗПК, в сила от 23.07.2014 г., договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, в два екземпляра – по един за всяка от страните по договора. Неспазването на тези изисквания води до недействителност на договора за потребителски кредит на основание чл. 22 от ЗПК, а последиците от това са уредени в чл. 23 от закона. Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Ищецът „Банка ДСК“ АД, чрез процесуалния си представител твърди, че въведеното в чл. 10, ал. 1 от ЗПК изискване за изписване на текста на договора с шрифт не по-малък от 12 пункта, не отговаря на Директива 2008/48/ЕО относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, в която не е посочено това правило, че то има формален характер и не отговаря на основната и цел да хармонизира общата рамка на Общността относно пазара на потребителски кредити.

Настоящият съдебен състав приема, че съгласно чл. 10, пар. 1 от Директива 2008/48/ЕО, договорите за кредит се изготвят на хартиен или друг траен носител. Всяка от страните по договора получава екземпляр от договора за кредит. Посочено е, че този член не засяга националните правила, отнасящи се до действителността на сключването на договорите за кредит, които са в съответствие с правото на Общността. Съгласно пар. 2, договорите трябва да са формулирани по ясен и кратък начин, както и да дават информация за конкретно посочени параметри. Следователно цитираната директива не само, че не съдържа противоречива на вътрешното законодателство регламентация, но и изрично допуска съществуването на различни национални правила относно действителността на договорите за потребителски кредит. Разпоредбата на чл. 22, пар. 1 от нея се отнася за нейния императивен характер - доколкото настоящата директива съдържа хармонизирани разпоредби, държавите-членки могат да не запазят или въвеждат разпоредби, различни от предвидените в настоящата директива.

Относно тълкуването на чл. 10, пар. 2 и чл. 22, пар. 1 от Директива 2008/48/ЕО е налице произнасяне на Съда на Европейския съюз. С определение от 14.04.2021 г. по дело C-535/20, с предмет преюдициално запитване, отправено на основание чл. 267 ДФЕС за тълкуването на чл. 10 пар. 2 и на чл. 22 пар. 1 е прието, че горните разпоредби следва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която налага всички елементи на договора за потребителски кредит да бъдат представени с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12. Прието е, че такова изискване гарантира, че информацията ще бъде представена прозрачно и четливо, а дребният шрифт би могъл да породви опасност важна информация да бъде пропусната от съответния потребител. Даденото тълкуване е задължително за настоящия съд.

С оглед гореизложеното, няма противоречие на въведеното с чл. 10, ал. 1 от ЗПК изискване всички елементи на договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт - не по-малък от 12 с разрешенията, дадени с Директива 2008/48/ЕО. Следва да намери приложение за процесния договор, попадащ в приложното поле на чл. 9 от ЗПК.

Във връзка с това възражение за недействителност на процесния договор за банков кредит, поради неспазване на размера на шрифта, и посочената разпоредба на закона, е назначена съдебно-техническа експертиза, по която е изготвено заключение. Установява се, че шрифт в по- конкретния смисъл е пълен набор от типографски символи с определено начертание и фиксирани големина (кегел), тегло и наклон. Един от основните показатели на шрифта е големината му, или кегелът. Кегел е разС.ието в пунктове между двете линии, ограничаващи съответно горните и долните дължини на малките букви (т.е. измерва се от най-горното камшиче, до най-долното в пунктове). В българските шрифтове единствената буква, която обикновено се простира от горната до долната линия и запълва целия кегел, е малката „ф“, когато има и горна, и долна дължина.

Вещото лице посочва, че пункт в типографията е единица за измерване на кегела. В Европа 1 дидо-пункт = около 0,376 mm. 12 пункта = 1 цицero. 9 пункта е обикновеният вестникарски шрифт, 12 пункта - машинописният. Шрифт с размер 10 аритметично пресметнато трябва да отговаря на 3,76 mm височина на буквите. Шрифт с размер 11

аритметично пресметнато трябва да отговаря на 4,13 мм височина на буквите. Шрифт с размер 12 аритметично пресметнато трябва да отговаря на 4,512 мм височина на буквите. Шрифт с размер 13 аритметично пресметнато трябва да отговаря на 4,888 мм височина на буквите.

При направения сравнителен анализ върху оригинала на процесния Договор за кредит за текущо потребление, сключен между „Банка ДСК“ ЕАД, клон Пловдив и С. К. К. става ясно, че използвания шрифт е „Times New Roman“, като в документа са използвани различни размери: В точки от 1 до 7 се използва размер на шрифта 10 пункта, точка 8 е с размер на шрифта 11 пункта. От точка 9 до точка 16 също се използва размер на шрифта 10 пункта. Точка 13 е изключение и е с размер на шрифта 11 пункта. При направения сравнителен анализ на процесното приложение №10.1. - Общи условия за предоставяне на кредити за текущо потребление, приложен към договора за кредит, става ясно, че се използва шрифт „Times New Roman“ с размер 11 пункта.

При направения сравнителен анализ на процесното приложение №2 - Условия по кредитна програма „ДСК Практика“, приложен към договора за кредит, става ясно, че се използва шрифт „Times New Roman“ с различни размери. Основния текст е с размер на шрифта 11 пункта, като при посочени лихвени проценти размерът на шрифта е 10 пункта.

Вещото лице дава заключение, че шрифтът, използван при изготвянето на текстовата част на процесиите договори, по вид е „Times New Roman“. В договора за кредит са използвани два размера на шрифт - 10 пункта и 11 пункта. В ОУ е използван шрифт с размер 11 пункта. В Приложение №2 също се използват два размера на шрифта - 10 пункта и 11 пункта. Буквите са напълно четими, като големината на шрифтовете се различават със стойности по-малки от милиметър. Разликата от шрифт с размер 10 пункта и шрифт с размер 12 пункта е около 0,75 мм (4,512-3,76). Договорните отношения не са извършени спрямо нормативната уредба, заложенa в Закона за потребителския кредит (ЗПК, изм. и доп., бр. 104 от 8.12.2020 г., в сила от 1.01.2021г.), чл.10, ал.1, като не са спазени условията всички елементи от договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт. От устните обяснения на вещото лице в съдебно заседание се установява, че текстът е четлив и разликата в шрифтовете е по-малка от 1мм. Разликата от шрифт с размер 10 и шрифт с размер 12 е по-малка от 1 мм /около 0.75 мм/.

Съдът кредитира заключението, като компетентно и обосновано. От него се установява, че размерът на шрифта на текстовата част на договора навсякъде е 10 и 11 пункта. Буквите са напълно четими.

Съдът приема, че ноторно известно е, че при съвременните методи на отпечатване чрез компютър съществува възможност размерът на изображението да се промени при отпечатването, което не се забелязва с просто око, че в някои софтуерни продукти няма възможност в момента, в който се форматира текста, да се избере число, различно от половин единица. Въз основа на така установената фактическа обстановка и преценявайки, че размер 12 е доста условен, съдът намира, че в случая е спазено правилото на чл. 10, ал. 1 от ЗПК относно размера на шрифта.

Допълнително следва да се посочи, че съществуват обективни обстоятелства, които могат да доведат до намаляване на шрифта, които не могат да се вменят като вина при изпълнение на задължението за отпечатване на договора в определения от закона шрифт по смисъла на общото правило по чл. 81, ал. 1 от ЗЗД, въпреки че банката следва да положи грижата на добрия търговец при изпълнение на нейните задължения.

По отношение направеното възражение в отговора на исковата молба за недействителност на договора поради нарушение на чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, съдът намира за установено следното:

Настоящият съдебен състав намира, че при сключването си договорът за кредит от 23.01.2017 г. не е страдал от пороци, водещи до неговата недействителност. Процесният

договор е сключен в писмена форма и отговаря на императивните изисквания на [чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9 ЗПК](#) към датата на неговото сключване. Посочени са индивидуализиращи данни за страните, размерът на получената сума, общият размер, който потребителят следва да върне съгласно представения погасителен план, годишният процент на разходите, годишния лихвен процент по кредита, условия за издължаване на кредита, брой и размер на погасителните вноски и периодичността и датите на плащането им, както и останалото се изискуемо съдържание според цитираните разпоредби. В действителност по време на действието на договора е настъпила промяна независеща от ищеца, като е прекратено изчисляването на индекса "СОФИБОР" от БНБ. Индексът е използван при формирането на уговорената лихва в чл. 8. Поради това, по време на действие на договора е настъпила промяна в законодателството и по-конкретно - приета е [ал. 5 на чл. 33а ЗПК](#), съгласно която когато бенчмарк за лихвен процент, ползван от кредитор за референтен лихвен процент по договори за кредит, се промени съществено или вече не се изготвя, кредиторът прилага план за действие, изготвен съгласно [чл. 28, параграф 2 от Регламент \(ЕС\) 2016/1011](#) на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на [директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС](#) и на [Регламент \(ЕС\) № 596/2014](#) (ОВ, L 171/1 от 29 юни 2016 г.). Алинея 6 на чл. 33а от ЗПК предвижда, че кредиторът уведомява потребителя по реда на чл. 14 за промените в договора за кредит, произтичащи от прилагането на плана по ал. 5. Към момента на прилагането на плана по ал. 5 новият лихвен процент по договора за кредит не може да е по-висок от размера на лихвения процент по договора преди този момент.

По делото не се установява банката да е изпълнила тези свои задължения. Излага се становище, че е уведомила страната за настъпилите промени, но не представя доказателства за това и не въвежда твърдения какъв индекс е възприет и как е образувана прилаганата лихва след 01.07.2018 г. Тази промяна е настъпила след сключването на валиден договор за кредит и не може да обоснове неговата цялостна недействителност на основание [чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК](#). Разпоредбата въвежда изисквания относими към момента на сключването на кредитната сделка и те не могат да бъдат прилагани разширително. В случая се установява нарушение на разпоредбите на [чл. 33а, ал. 5 и ал. 6 ЗПК](#), влезли в сила след сключването на договора и предвиждащи условия и ред за извършване на едностранна промяна от кредитора на метода на формиране на лихвения процент за периода на договора следващ 01.07.2018 г. Нормите засягат изчисляването на лихвата след тази дата и не водят до промяна в прилагания лихвен процент за времето преди влизането им в сила. Предвиденото в [параграф 6 от ПЗР на ЗПК](#) действие и за договорите за потребителски кредит, сключени до 1 юли 2018 г. има за цел да уреди последиците от преустановеното изчисляване на индекса "СОФИБОР" по заварени правоотношения, но не дава обратно действие на промяната от датата на сключване на договора.

Основанията за недействителност на договорите са изрично посочени в закона и неизпълнението на [чл. 33а, ал. 5 и ал. 6 ЗПК](#) не е предвидено като такова. Настъпилите след сключването на договора промени засягат неговото съдържание, като не позволяват на банката на начислява лихва, без да има план по [чл. 33а, ал. 5 ЗПК](#) и без да е уведомила кредитополучателя за промяната на лихвения процент, съгласно ал. 6. Извън горното, правоотношението запазва своето действие между страните.

Следователно, след 01.07.2018 г. клаузата за договорна лихва в чл. 8 от договора е престанала да отговаря по съдържание на изискването за посочване на действащия между страните лихвен процент и методика на изчисляването му. Последното обосновава недействителността на клаузата за договорна лихва след 01.07.2018 г., но не и недействителността на договора за кредит. Извод за последното се прави от правната характеристика на недействителността като порок, който се преценява според съдържанието на постигнатите между страните договорености при сключването на договора, същият е винаги изначален и не поражда права и задължения за страните. В разглеждания случай обаче се установява, че при сключването си договорът е отговарял на поставените от закона изисквания и страните валидно са били обвързани от същия. Настъпилите в последствие обстоятелства, въз основа на които клаузата за договорна лихва вече не е отговаряла на законовите изисквания за действителност, не оказват влияние на действителността на облигационно правоотношение, доколкото и страните вече са били валидно обвързани от него. По изложените съображения, настоящият съдебен състав намира за неоснователни доводите на ответника за недействителност на договора по поддържаните съображения за

неизпълнение на чл. 33а, ал. 5 и 6 от ЗПК.

Ето защо, съдът приема, че сключеният между страните договор е действителен и валидно ги обвързва.

Предвид гореизложеното, съдът намира, че ответникът С. К. дължи заплащането на главницата по договора за кредит, но не и на договорна лихва в размер на претендираната от **1234.75 лв.** При преценка дължимия размер на главницата съдът констатира, че банката надлежно е упражнила правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем. Същото надлежно е упражнено с отправеното уведомление до С. К., което е получено от същия на 30.10.2020 г., от която дата е настъпила предсрочната изискуемостта на кредита както за кредитополучателя.

Неоснователна е и претенцията за обезщетение за забава (лихвена надбавка за забава) в размер на **270.15 лева**. Същата е начислявана на основание чл. 19. 2 от ОУ, който препраща към чл. 18. 2. В тази клауза обезщетението за забава е уговорено в размер на договорения лихвен процент и надбавка от 10%. Предвид горното това искане се основава на неравноправна клауза, с която реално се заобикаля забраната на чл. 33, ал. 2 ЗПК, което не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца/доставчика и потребителя- чл. 143, ал. 1 ЗЗП.

Неоснователен е искът за лихва за забава за периода 15.04.2021 -15.04.2021 г. в размер на **0.98 лева**, изчислени върху главницата съгласно приетата ССЕ.

Неоснователен е искът за установяване на сумата от **120 лева** за разходи по изискуем кредит. По начина, по който е уговорена тази такса - разходи при изискуем кредит, в тежест на потребителя реално се възлагат задължения при забавено изпълнение. Начинът на уговаряне на това вземане като фиксирана сума, без връзка с и независимо от реалните разходи, които разумно би могло да се очаква да бъдат направени, навежда на извода, че таксата не представлява разход, а отнапред уговорено задължения на потребителя към заемотателя при забавено изпълнение. По начина, по който е уговорена клаузата предвижда всъщност обезщетение за забавеното изпълнение на договорните задължения. Тя не е предвидена като разход за изпратени съобщения, а като сума, която се дължи при настъпването на предвидените в клаузите обстоятелства- изискуемост на кредита. Това, че в клаузата е записано за какво служи сумата (разходи), не променя извода, защото характерът ѝ следва да се извлече от самия текст на уговорката. Съдът намира, че не следва да се уважава претенцията за сумата от 120. 00 лева- заемни такси, т. нар. разходи при изискуем кредит, които банката претендира на основание Приложение № 3 - такси за кредити за текущо потребление към договора за кредит. В Приложение № 3 към договора, в което е уреден посоченият разход липсват сочените от банката разяснения – и изобщо липсват каквито и да било такива относно основанието за процесните хипотетични разходи и формирането им като размер. В този смисъл не може и да се приеме, че се касае за вземане, предназначено да компенсира банката за дейности при допуснато просрочие, тъй като таксата е предвидена във фиксиран размер и се дължима от всички клиенти, преустановили редовното обслужване на кредита си, независимо от особеностите на всеки конкретен случай и без да се знае колко и какви действия ще следват да се предприемат, което е условие за предварително остойностяване на разходите при допуснато просрочие.

Тази клауза от тарифата е неравноправна на основание чл. 143, т. 5 ЗЗП (в редакция преди изм. с ДВ бр. 100 от 2019 г.), защото задължава потребителя при неизпълнение на негово задължение да заплати необосновано високо обезщетение.

След преценка на доказателствата по делото и установените с тях обстоятелства, съдът намира за установен размер на главницата от 3507.75 лева, която според заключението на ССЧЕ дължимата сума към 16.04.2021 г. / датата на подаване на заявлението по чл. 417 от ГПК/, която съответства на претендираната от заявителя главница от **3507.75 лева**.

Съдът приема, че главното парично задължение е в размер на **3507.75 лева** към датата на подаване на заявлението. Такъв е и размерът на предявения иск и следва да бъде уважен.

По отговорността за разноски:

Ответникът е станал причина за завеждане на делото и в полза на ищеца следва да се присъдят и разноските в заповедното производство, като съобразно т. 12 на ТР № 4/2013 на ОСГТК на ВКС, съдът в исковото производство се произнася с осъдителен диспозитив по тях, включително и когато не изменя размера им, съобразно издадената заповед за изпълнение. Ищецът е направил разноски в размер на 205.34 лв. ДТ в заповедното и

исковото производство, 450 лв. за ССЧЕ и 50 лв. юриск.в-е в заповедното производство и 200 лв. за юрисконсултско възнаграждение по съразмерност в исковото производство, следователно разносните, на които има право ищецът в заповедното и исковото производството са общо в размер на **615.63** лева, съобразно уважената част от исковите.

На основание чл. 78, ал. 3 в полза на ответника следва да бъде присъдена сумата от **68.80** лева разноси за СТЕ по съразмерност.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК и чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАдв., в полза на адв. Д. Б. от АК Пловдив следва да бъде присъдена сумата от общо **593.63** лв. /150 лева за адв. възнаграждение за заповедното производство и сумата от **443.63** лева за адв.възнаграждение за настоящото производство/, съразмерно на отхвърлената част от исковите. Разносните са определени съобразно искането в представената писмена защита.

Водим от горните мотиви, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че С. К. К., ЕГН ***** от ***** - кредитополучател, дължи на "Банка ДСК" АД, ЕИК 121830616, сумата от **3507.75** лева- главница по договор за кредит от 23.01.2017 г., вземане, обявено за предсрочно изискуемо, ведно със законната лихва върху главницата от подаването на заявлението по чл. 417 ГПК на 16.04.2021 г. до изплащането на вземането, като **ОТХВЪРЛЯ** претенциите за 1234.36 лева- договорна лихва от 20.07.2018 г. до 14.04.2021 г.; сумата от 270,15 лв. - обезщетение за забава от 20.07.2018 г. до 14.04.2021 г., сумата от 0,98 лв. -лихва за периода от 15.04.2021 г. до 15.04.2021 г., 120 лв. - разходи по изискуем кредит, ведно със законната лихва върху главницата от 3507,75 лв., считано от 16.04.2021 г. до окончателното изплащане на вземането, за които вземания е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 417 ГПК № 465 от 02.06.2021 г., по частно гр. дело № 2471/2021 г. на РС- Стара Загора.

ОСЪЖДА С. К. К., ЕГН ***** от ***** да заплати на "БАНКА ДСК" ЕАД, ЕИК 121830616, сумата от **615.63** лева - разноси в заповедното и настоящото производство по съразмерност.

ОСЪЖДА "БАНКА ДСК" ЕАД, ЕИК 121830616, да заплати на С. К. К., ЕГН ***** от ***** , сумата от **68.80** лева- разноси в настоящото производство по съразмерност.

ОСЪЖДА "БАНКА ДСК" ЕАД, ЕИК 121830616, да заплати на адв. Д. Б. от АК Пловдив с личен номер 1100108640, сумата от **593.63 лева** – адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на С. К. К. в заповедното и настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд- Стара Загора в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Стара Загора: _____